

Eliza Małek • Jan Wawrzyńczyk

**WOKÓŁ KWESTII
KOMPONENTÓW LATENTNYCH
INFORMACJI LEKSYKOGRAFICZNEJ
W *WIELKIEJ ENCYKLOPEDII PWN***

Warszawa–Łódź 2010

Copyright © by Eliza Małek and Jan Wawrzyńczyk, Warszawa 2010

Recenzent:
Paweł Nowakowski

Współwydawcy:
SEMIOSIS LEXICOGRAPHICA w Warszawie
Instytut Rusycystyki Uniwersytetu Łódzkiego

ISBN 978-83-60416-50-1

Wyd. I. Obj. 0,42 a.w. Nakł. 30 egz.

PRZEDMOWA

Zainteresowanie polszczyzną, rozwojem jej leksyki od 2. poł. XVIII w. do czasów współczesnych, to nie tylko domena Instytutu Języka Polskiego PAN (jednym z jego głównych tematów badawczych jest tzw. nowe słownictwo polskie¹). Równoległe, poza murami PAN, powstawały i powstają opracowania tworzącego się słownictwa, jednostek leksykalnych, oparte na odrębnej metodologii, mocno związane z nurtem krytycznochronologicznym².

Miłośnicy polszczyzny, zainspirowani dokonaniem teoretycznymi Andrzeja Bogusławskiego³, najwybitniejszego polskiego teoretyka i filozofa języka⁴, niezatrudnieni na „etatach leksykograficznych”, gromadzą od pewnego czasu – na materiałowym fundamencie, jaki stanowi *Słownik bibliograficzny języka polskiego*⁵ – dane niezbędne do tego, by poznać jak najpełniej zasoby i dzieje leksyki do początku XXI w. w jej ciągłości, bez luk dokumentacyjnych, bez dezinformacji, której źródłem są zarówno same słowniki („od Lindego do Dubisza”)⁶, jak i pospieszne ustalenia datacyjne autorów prac wokółsłownikowych, leksykograficznych, nie dysponujących s o l i d n ą bazą dokumentacyjną nowopolskiej leksyki⁷.

---

¹ Por. niżej na s. 12, w Bibliografii, adresy 10 woluminów, w których tytule występuje – w mianowniku – nazwa *nowe słownictwo polskie*. Zapowiedziano kontynuację serii.

² Por. przede wszystkim Wawrzyńczyk 1993, Wawrzyńczyk 1999 i Wierzchoń 2008a.

³ A także Jego sugestiami badawczymi o zabarwieniu deontologicznym.

⁴ Ponad 30 lat temu ukazała się kapitalna, „dyrektywna” praca [Bogusławski Garnysz-Kozłowska 1979], która wciąż owocuje w nauce, w szczególności w leksykografii, do dziś, co jubileuszowo przedstawił niedawno Marek Iwanowski [por. Iwanowski 2009].

⁵ Którego t. 1 (z zamierzonych dziesięciu) ukazał się w r. 2000, tom 5 ukaze się w roku bieżącym. E-brudnopisy tomów pozostałych dostępne są, we fragmentach, w Internecie (pod adresem www.leksykapolska.pl).

⁶ Dalej w broszurze oznaczane skrótami, których rozwiązanie zob. w Internecie pod adresem wskazanym w przyp. 6.

⁷ Bazą taką nie dysponuje Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie; świadczą o tym dotkliwie mankamenty merytoryczne opublikowanych materiałów leksykograficznych, zawartych w 10 wspomnianych wyżej woluminach. Podstawę, punkt wyjścia naszego wciąż rozbudowywanego „obserwatorium językowego” stanowi [SBJP], jedyny w swoim rodzaju e-zbiór dokumentacyjny doby nowopolskiej. Zbiór ten jest stale aktualizowany, znajdują się w nim m.in. szczegółowe odsyłacze do publikacji wymienionych w Bibliografii na końcu niniejszej broszury, dzięki czemu kontrolujemy postępy badań własnych i cudzych. Projektowana jest też f o t o b a z a danych (nad jej koncepcją pracuje Marek Iwanowski) jako integralna część [SBJP]; fotocyfry to całkowita gwarancja wierności, której nie zapewniają słowniki tworzone tradycyjnymi, przedelektronicznymi metodami. Powstają już pierwsze podzbiory – potencjalne pendant do fotobazy *Słownika bibliograficznego języka polskiego*; niektóre dostępne są na nośniku papierowym (por. zwłaszcza [Górny & Wierzchoń 2010], [Iwanowski 2009],

Gromadzenie informacji leksykograficznej w skali, by tak rzec, ekstremalnej, takiej, która umożliwi kreślenie jak najdokładniejszych życiorysów poszczególnych jednostek leksykalnych, oznacza konieczność sięgania do źródeł, które dotychczas były niesłusznie, z wielką szkodą dla sprawy, pomijane, nie zauważane bądź odrzucane⁸.

WE PWN 2001-2006 to jedna z największych i najważniejszych polskich encyklopedii ogólnych. Podobnie jak wszystkie jej poprzedniczki stanowi bezcenne dla historyka słownictwa polskiego źródło dokumentacyjne. I jak każdy obszerniejszy tekst o alfabetycznym układzie materiału z definicjami ma dwa wejścia, dwóch rodzajów, (1°) główne, „frontowe”, z poręczą w postaci hasłownika, oraz (2°) liczne boczne otworki, z których korzysta niewielu: specjaliści leksykografowie, nie wszyscy leksykografowie – jedynie ci, którzy są świadomi istnienia komponentów latentnych informacji leksykograficznej. Obecność komponentów latentnych jest cechą stałą słowników „od L do Db”, stałą i konieczną. Bez nich nie jest możliwe zredagowanie tekstu słownikowego, za-

---

[Małek 2008], [Wierzchoń 2008, 2008b, 2008c, 2009a, 2009b]). W ciągu najbliższych kilku czy kilkunastu miesięcy ukażą się drukiem m.in. następujące prace o charakterze „fotobazodanowym” (związane z [SBJP]): Marka Iwanowskiego *Z życia wyrazów. Fotosuplement do Słownika bibliograficznego języka polskiego*, Barbary Kruckiej *Łódzkie fotoaddenda do polskiej leksykografii współczesnej*, Andrzeja Wawrzyńczyka *Współczesna polszczyzna. Z fotomateriałów do Słownika neologizmów*, Jana Wawrzyńczyka *Fotoglosy do rejestrów współczesnego słownictwa polskiego*, Piotra Wierzchońia *W poszukiwaniu nowego słownictwa polskiego. Fotomateriały z prasy lat 2001-2010. T. I*, Pawła Witasa *W poszukiwaniu nowego słownictwa polskiego. Fotoaddenda do Słownika bibliograficznego języka polskiego*. Suma haseł tych wszystkich pozycji, umieszczona w [SBJP], tworzy wraz z innymi, wcześniejszymi danymi [SBJP] mocne narzędzie do prac datacyjnych nad polskim słownictwem. W projekcie pt. „Wielki słownik języka polskiego” IJP PAN, umieszczonym w Internecie (a zatem dostępnym na całej kuli ziemskiej), twórcy przewidzieli zakładkę CHRONOLOGIZACJA, niestety informującą jedynie o fakcie zarejestrowania danego hasła w kilku podstawowych słownikach. Informacja ta w stosunku do rzeczywistej datacji (tj. narodzin w tekstach) haseł polskich jest niedokładna, często myląca, nawet o sto i więcej lat, nie współgra zatem z naukową rangą słownika akademickiego, do tego jeszcze *wielkiego* (notabene żaden z dotychczasowych zasłużonych dla nauki słowników języka polskiego nie ma przecież w tytule tego niejednoznacznego, kwantyfikująco-kwalifikującego przymiotnika, który tym samym staje się znakiem poważnego zobowiązania). Kartoteka IJP PAN, jego Obserwatorium Językowego, naszym zdaniem nie obsłuży chronologizacyjnie planowanego w Krakowie nawet o wiele skromniejszego zadania – publikacji *Słownika neologizmów* [por. Smółkowa 2009]. (O źródłoznawczo-dokumentacyjnym „samoboju” można mówić w związku z takim oto faktem: dane lingwochronograficzne pozyskane przez Badaczkę podczas pisania pracy [Smółkowa 1974] nie zostały wzięte pod uwagę ani w [Smółkowa 1976], ani w [Smółkowa, Tekiel 1977], ani w kolejnych tomach popularnego wśród specjalistów „dziesięciowoluminowca”).

⁸ Jedną z twórczyń tomu [Tekiel (red.) 1988] w prywatnej rozmowie (ok. 1990 r.) ze współautorem niniejszej broszury zaprotestowała przeciwko jego sugestii, by w celach chronologicznych wykorzystywać m.in. słowniki ortograficzne.

mieszczenie w nim informacji gramatycznej, słowotwórczej czy etymologicznej. Np. niektóre wielkie słowniki zawierają łacińskie wtręty typu *castellum*, *pietas*, ale znaleźć ich za pomocą hasłownika nie sposób; nie dają one wykazów słów objaśniających, choć wszystkie umieszczają w przedmowie wykazy słów kwalifikujących, tj. kwalifikatorów⁹. Przykład inny: encyklopedie zasadniczo nie mają (nie powinny mieć) odrębnego artykułu **drugorzędność** i/czy **drugorzędny**, ale odpowiednie wyrazy znaleźć można w nich wewnątrz niejednego z artykułów, w których użyte zostały przez autora nieprzypadkowo, pod przymusem onomazjologicznym i kontekstowo-syntaktycznym, itp.

Nas interesują tutaj wyrazy niehasłowe – autosemantika – nie występujące w tekście WE PWN w nagłówkach artykułów hasłowych, ale wykorzystane do objaśniania materii tematycznej poszczególnych artykułów encyklopedii. Brak tych komponentów leksykalnych w tekście danego artykułu bardzo by zaszkodził, zubożył, niejednokrotnie uczynił niezrozumiałą, zatem nieużyteczną, treść samego artykułu.

Przełóżając sondażowo, po kilkanaście wybranych przypadkowo stron WE PWN w kilku jej niekolejnych tomach, można szybko zauważyć pewną regularność w występowaniu owych „ukrytych” autosemantyków. Liczba stron przejrzanych w stosunku do pozostałych zdaje się wskazywać, że może ich być w całej encyklopedii nie mniej niż 2 000. Chodzi tu zatem o masę pod względem ilościowym niewątpliwie godną uwagi skrupulatnego dokumentalisty pragnącego zgromadzić jak najwięcej danych źródłowych m.in. na temat słownictwa i metasłownictwa polskich słowników oraz encyklopedii w perspektywie historycznej¹⁰.

Wydobyte przykłady świadczą o znacznej różnorodności jakościowej tej masy. Nie zaskakuje – była do przewidzenia – dominacja w próbie przymiotników, średnio na jeden rzeczownik przypada ich po 3-4. Dwóch innych rodzajów leksemów autosemantycznych: czasowników i przysłówków, nieobecnych w hasłowniku WE PWN, nie odnotowaliśmy w badanej próbie, co nie znaczy, że są one w całym tekście encyklopedii w ogóle nieobecne. Sprawa liczebników jest oczywista, są to zapewne najczęściej występujące komponenty latentne każdej większej encyklopedii ogólnej. Naszkicowane wyżej zależności odzwierciedlają znaną typologiczną różnicę między tekstem encyklopedii a tekstem słownika językowego, pierwszy jest korelatem świata rzeczy, drugi zaś świata słów.

Rozmaitość semantyczną i gramatyczno-słowotwórczą, a także pragmatyczną (o której świadczą zdarzające się wyrażenia cudzysłowowe¹¹), leksemów pozahasłownikowych WE PWN w poniższym wyborze widać wystarczająco wyraźnie. Występują w nim nazwy pospolite, terminy i nieterminy, nazwy włas-

⁹ „Słownik Doroszewskiego” (D) wymienia ich 4 rodzaje: geograficzne, społecznośrodowiskowe, chronologiczne i ekspresywne.

¹⁰ Kompleksowe badania nad metasłownictwem języka polskiego się jeszcze nie zaczęły.

¹¹ W związku z „cudzysłowowym” aspektem kwerend i fotokwerend dokumentacyjnoleksykograficznych por. odkrywczą monografią Piotra Wierzchoń [Wierzchoń 2005].

ne, wyrazy odonomastyczne, wyrazy jednordzenne i composita, liczne są agnominim słownikowe. Dzięki odkryciu tych ostatnich można będzie dokonać kolejnego ważnego kroku w procesie uspoźniania, ukonsekwentniania hasłownika *Słownika bibliograficznego języka polskiego*, który pod tym względem jest najbardziej zaawansowanym słownikiem polskim: od dawna nie ma w nim luk takich, jakie są obecne we wszystkich tradycyjnych słownikach ogólnych języka polskiego, od Lindego poczynając.

W L np. brak hasła **dziewięciokątny**, choć hasła sąsiednie, **ośmiokątny** i **dziesięciokątny**, są (notabene nie zostało w tymże słowniku wprowadzone hasło **piętnastokątny**, mimo że przymiotnik *piętnastokątny* występuje w definicji hasła **piętnastokąt**¹²). W A jest pozycja **prawobrzeżny**, brak **lewobrzeżny**. W D, Ds nie ma pozycji **czterdzieścioro**, ale jest **trzydzieścioro** i **pięćdziesięcioro** (obie w D). U tegoż „Doroszewskiego” nie występuje hasło **antyradziecki**, jest natomiast **antypolski** (w Ds). Dlaczegoś w Db brak hasła **antyrosyjski**, jest **antypolski**. Przykłady tego rodzaju hasłownikowego chaosu-niechaosu można by mnożyć.

Dokonana nieuzbrojonym okiem¹³ kwerenda cząstkowa wykazała zarazem, że autorzy WE PWN wprowadzili podział informacji encyklopedycznej, odnoszącej się do poszczególnych dyscyplin naukowych (bardzo bogato w encyklopedii reprezentowanych) na główną, dostępną dzięki hasłom i ich definicjom, oraz drugorzędą, z definicjami, do których nie dotrze się za pośrednictwem hasłownika. Są to więc definicje wewnętrzne, bez których lektura artykułu hasłowego byłaby utrudniona, a uzyskana przez czytelnika wiedza niedokładna. Formalnie, składniowo wprowadzane są one, wplatanie do tekstu artykułu jako rozwinięte przydawki, apozycje i wtrącenia (por. np. s.v. **Anschütz**, **platanna**). Podział informacji na główną i drugorzędą, rozróżnianie, co jest ważniejsze, a co mniej istotne, może być subiektywne, czasem podyktowane oszczędnością miejsca w encyklopedii, ale też wygodą czytelnika, który nie lubi być odsyłany do innego artykułu. Encyklopedia papierowa, absolutnie przyjazna użytkownikowi musiałaby się jednak powiększyć co najmniej o kilka tomów.

---

¹² Por. [Wawrzyńczyk 2008: 4].

¹³ W sferze naszych marzeń pozostaje możliwość kwerendy kompletnej, jej automatyzacji, czyli e-kwerendy, do czego niezbędny jest odpowiedni (niezbyt skomplikowany) program komputerowy i sama WE PWN w wersji elektronicznej (HTML-owej).

WYBÓR LEKSEMÓW

amfifilowy

📖 *substancja amfifilowa* <WE PWN 15 (2003): 79 [s.v. **kryształ ciekły**]>

anomeryczny

📖 *anomeryczny atom węgla* <WE PWN 2 (2001): 90 [s.v. **anomery**]>

antydrobnoustrojowy

📖 *czynniki antydrobnoustrojowe* <WE PWN 21 (2004): 138 [s.v. **platanna**]>

bielańsko-tyniecki

📖 */.../ jest pomnikiem przyrody w Bielańsko-Tynieckim Parku Krajobrazowym.* <WE PWN 15 (2003): 70 [s.v. **Kryspinowska**]>

braggit

📖 WE PWN 21 (2004): 145 [s.v. **platyna**]

centrosymetryczny

📖 *klasy centrosymetryczne* <WE PWN 15 (2003): 73 [s.v. **krytalograficzne klasy**]>

ceruleina

WE PWN 21 (2004): 138 [s.v. **platanna**]

ciemnobrunatnoszary

📖 *ubarwienie ciemnobrunatnoszare* <WE PWN 2 (2001): 95 [s.v. **antar patagoński**]>

cooperyt

📖 *cooperyt PtS* <WE PWN 21 (2004): 145 [s.v. **platyna**]>

cukrowo-białkowy

📖 *teoria cukrowo-białkowej kondensacji* <WE PWN 11 (2002): 509 [s.v. **humifikacja**]>

cynamonowoszary

📖 *kora cynamonowo- lub kremowoszara* <WE PWN 21 (2004): 138 [s.v. **platan**]>

dalekozasięgowy

📖 *dalekozasięgowe uporządkowanie* <WE PWN 15 (2003): 79 [s.v. **kryształ ciekły**]>

disiarczek

📖 *disiarczek PtS₂* <WE PWN 21 (2004): 145 [s.v. **platyna**]>

dyfraktogram

WE PWN 15 (2003): 72 [s.v. **krytalografia rentgenowska**]>

dyfraktometryczny

 metody dyfraktometryczne <WE PWN 15 (2003): 72 [s.v. **krystalografia rentgenowska**]>

dyheksagonalny

 piramida dyheksagonalna <WE PWN 15 (2003): 73 [s.v. **krystalograficzne klasy**]>

dyneburski

 starosta dyneburski <WE PWN 21 (2004): 139 [s.v. **Plater Kazimierz Konstanty**]>

dytetragonalny

 piramida dytetragonalna <WE PWN 15 (2003): 76 [s.v. **krystalograficzne układy**]>

dytrygonalny

 piramida dytrygonalna <WE PWN 15 (2003): 74 [s.v. **krystalograficzne układy**]>

elamicki

 elamickie tabliczki <WE PWN 2 (2001): 93 [s.v. **Anszan**]>

elektrotachyskop

WE PWN 2 (2001): 93 [s.v. **Anschütz**]>

enderbity

WE PWN 2 (2001): 98 [s.v. **Antarktyda**]

fokkerowski

 fokkerowska konstrukcja samolotów <WE PWN 21 (2004): 146 [s.v. **Platz Reinhold**]>

górnoproterozoiczny

 górnoproterozoiczne skały osadowe <WE PWN 2 (2001): 98 [s.v. **Antarktyda**]>

halsztyzacja

WE PWN 21 (2004): 138 [s.v. **Platěnice**]

hambursko-bremeński

 arcybiskup hambursko-bremeński <WE PWN 2 (2001): 93 [s.v. **Ansgar**]>

heksachloroplatynowy

 kwask heksachloroplatynowy <WE PWN 21 (2004): 145 [s.v. **platyna**]>

heksafluorek

 łatwo lotny heksafluorek <WE PWN 21 (2004): 145 [s.v. **platyna**]>

hemiedryczny

 hemiedryczne klasy <WE PWN 15 (2003): 73 [s.v. **krystalograficzne klasy**]>

holoedryczny

 klasa holoedryczna <WE PWN 15 (2003): 73 [s.v. **krystalograficzne klasy**]>

hydroksybenzochinony

 WE PWN 11 (2002): 509 [s.v. **humifikacja**]

Irizar¹⁴

 lodolamacz „Irizar” <WE PWN 2 (2001): 98 [s.v. **Antarktyda**]>

jednocząstkowy

 model jednocząstkowy <WE PWN 21 (2004): 147 [s.v. **plazma**]>

jonoselektywny

 elektrody jonoselektywne <WE PWN 11 (2002): 503 [s.v. **Hulanicki Adam**]>

kolobant

WE PWN 2 (2001): 96 [s.v. **Antarktyczny, Półwysep**]>

korsuński

 pułk korsuński <WE PWN 11 (2002): 503 [s.v. **Hulanicki Hrehory**]>

kremowoszary

 kora cynamonowo- lub kremowoszara <WE PWN 21 (2004): 138 [s.v. **platana**]>

kryptodepresyjny

 obniżenie kryptodepresyjne <WE PWN 2 (2001): 98 [s.v. **Antarktyda**]>

ksenopsyna

WE PWN 21 (2004): 138 [s.v. **platanna**]

lauegram

WE PWN 15 (2003): 72 [s.v. **krystalografia rentgenowska**]

lauryt

 lauryt RuS₂ <WE PWN 21 (2004): 145 [s.v. **platynowce**]>

liotropowy

 ciekle kryształy liotropowe <WE PWN 15 (2003): 79 [s.v. **kryształ ciekły**]>

lipofilowy

 ogon lipofilowy <WE PWN 15 (2003): 79 [s.v. **kryształ ciekły**]>

ławeczkowy

 /.../ pojazd transportowy /.../ z wysokim kozłem ławeczkowym dla powożącego /.../. <WE PWN 21 (2004): 140 [s.v. **platforma**]>

---

¹⁴ Nie ma uzasadnienia pomijanie nazw własnych, nawet tego typu, w dokumentacji historycznej haseł.

magainina

WE PWN 21 (2004): 138 [s.v. **platanna**]

Mardoniusz

WE PWN 21 (2004): 138 [s.v. **Plateje**]

meroedryczny

 klasy meroedryczne <WE PWN 15 (2003): 73 [s.v. **krystalograficzne klasy**]>

metoksyłowy

 grupy metoksyłowe <WE PWN 11 (2002): 509 [s.v. **huminowe kwasy**]>

mulkowo-ilasty

 osady mulkowo-ilaste <WE PWN 21 (2004): 146 [s.v. **playa**]>

muskarynowy

 receptory muskarynowe <WE PWN 2 (2001): 94 [s.v. **antagoniści receptorów**]>

neuroinfekcja

 WE PWN 2 (2001): 91 [s.v. **anosmia**]>

niecentrosymetryczny

 klasy niecentrosymetryczne <WE PWN 15 (2003): 73 [s.v. **krystalograficzne klasy**]>

niekrystalograficzny

 niekrystalograficzne figury <WE PWN 15 (2003): 73 [s.v. **krystalograficzne klasy**]>

niżyński

 pułk niżyński <WE PWN 11 (2002): 503 [s.v. **Hulanicki Hrehory**]>

obturacyjny

 anosmia obturacyjna <WE PWN 2 (2001): 91 [s.v. **anosmia**]>

ogdoedryczny

 lasy ogdoedryczne <WE PWN 15 (2003): 73 [s.v. **krystalograficzne klasy**]>

opiodowy

 receptory opiodowe <WE PWN 2 (2001): 94 [s.v. **antagoniści receptorów**]>

parczamista

 WE PWN 16 (2003): 198 [s.v. **Ludowo-Demokratyczna Partia Afganistanu**]

parzystokrotny

 współdziałanie osi parzystokrotnych <WE PWN 15 (2003): 73 [s.v. **krystalograficzne klasy**]>

patrylinearny

WE PWN 2 (2001): 95 [*rodziny patrylinearne* (s.v. **Antanala**)>

pełnościenny

📖 *klasa „pełnościenna”* <WE PWN 15 (2003): 73 [s.v. **krystalograficzne klasy**]>

pierwszoosobowy

📖 *zaimiek pierwszoosobowy* <WE PWN 2 (2001): 93 [s.v. **Ansambe**]>

pięciokolorowy

📖 *pięciokolorowa papuga* <WE PWN 11 (2002): 503 [s.v. **Huizong**]>

polifenolowy

📖 *związki polifenolowe* <WE PWN 11 (2002): 509 [s.v. **humifikacja**]>

ponadformacyjny

📖 *byt ponadformacyjny* <WE PWN 16 (2003): 196 [s.v. **ludowa kultura**]>

półautobiograficzny

📖 *półautobiogr. powieść* <WE PWN 21 (2004): 141 [s.v. **Plath**]>

późnopermski

📖 *późnopermskie gady* <WE PWN 2 (2001): 91 [s.v. **anomodonty**]>

późnoproterozoiczny

📖 *późnoproterozoiczne skały metamorficzne* <WE PWN 2 (2001): 99 [s.v. **Antarktyda**]>

preszowski

📖 *kraj preszowski* <WE PWN 11 (2002): 509 [s.v. **Humenné**]>

pseudokrasowy

📖 *formy pseudokrasowe* <WE PWN 16 (2003): 188 [s.v. **pseudokras**]>

pseudomesjański

📖 *pseudomesjański ruch* <WE PWN 16 (2003): 188 [s.v. **Lucato**]>

quasi-obojętność

📖 WE PWN 21 (2004): 147 [s.v. **plazma**]

quasi-obojętny

📖 WE PWN 21 (2004): 147 [s.v. **plazma**]

rzeczycki

📖 *starosta rzeczycki* <WE PWN 11 (2002): 509 [s.v. **Humiecki Stefan**]>

samodualny

📖 *pola samodualne* <WE PWN 2 (2001): 90 [s.v. **anomalia kwantowe**]>

skórzano-obuwniczy

📖 *przemysł skórzano-obuwniczy* <WE PWN 2 (2001): 95 [s.v. **Antanarywa**]>

sodowo-potasowy

📖 *skaleń sodowo-potasowy* <WE PWN 2 (2001): 91 [s.v. **anortoklaz**]>

somatoidalny

📖 *kryształ somatoidalny* <WE PWN 15 (2003): 78 [s.v. **kryształ**]>

sprawozdawczo-opisowy

📖 *sprawozdawczo-opisowy typ wyjaśniania* <WE PWN 11 (2002): 505 [s.v.

humanistyczne nauki]>

staropaleozoiczny

📖 *intruzje wieku staropaleozoicznego* <WE PWN 2 (2001): 99 [s.v. **Antarktyda**]>

stibiopalladynit

📖 WE PWN 21 (2004): 145 [s.v. **platynowce**]

śródoceaniczny

📖 *grzbieity śródoceaniczne* <WE PWN 2 (2001): 90 [s.v. **anomalie geofizyczne**]>

śródpustynny

📖 *kotliny śródpustynne* <WE PWN 21 (2004): 146 [s.v. **playa**]>

teoretycznomuzyczny

📖 *rozprawy teoretycznomuzyczne* <WE PWN 2 (2001): 93 [s.v. **Ansermet**]>

tetraedryczno-pentagonalny

📖 *dwunastościan tetraedryczno-pentagonalny* <WE PWN 15 (2003): 76 [s.v.

krystalograficzne układy]>

tropologiczny

📖 *interpretacja tropologiczna* <WE PWN 11 (2002): 502 [s.v. **Hugon ze świętego Wiktora**]>

wczesnomezozoiczny

📖 *wczesnomezozoiczne struktury fałdowe* <WE PWN 2 (2001): 99 [s.v. **Antarktyda**]>

wczesnomiejski

📖 *aglomeracje wczesnomiejskie* <WE PWN 22 (2004): 261 [s.v. **prawo niemieckie**]>

wielościanowy

📖 *wielościanowa postać kryształów* <WE PWN 15 (2003): 71 [s.v. **krystalografia**]>

wysokokątowy

📖 *pomiary wysokokątowe* <WE PWN 15 (2003): 72 [s.v. **krystalografia rentgenowska**]>

zebrowaty

📖 /.../ obserwuje się „zebrowaty” obraz anomalii. <WE PWN 2 (2001): 90 [s.v. **anomalie geofizyczne**]>

BIBLIOGRAFIA

- Bereśniewicz, M. 2001. Bibliografia miłości. Addendum do *Słownika bibliograficznego języka polskiego*, Warszawa
- Bogusławski, A., Garnysz-Kozłowska, T. 1979. Addendum to Polish Phraseology. An Introductory Issue. Addenda do frazeologii polskiej. Zeszyt wstępny, Edmonton
- Bogusławski, A., Wawrzyńczyk, J. 1993. *Polszczyzna, jaką znamy*. Nowa sonda słownikowa, Warszawa
- Bogusławski, A., Danielewiczowa, M. 2005. *Verba polona abscondita*. Sonda słownikowa III, Warszawa
- Górny, M., Wierzchoń, P. 2010. Polish digital libraries as a philologist's tool. Based on 666 adjectives from the Digital Library of Wielkopolska, Poznań
- Iwanowski, M. 2009. *Fotoaddenda do leksykografii polskiej*, Warszawa
- Małek, E. 2008. *Ku fotoleksykografii*, Łódź
- SBJP. <http://www.leksykapolska.pl/sbjp.html>
- Smólkowa, T. 1974. *Słownictwo i fleksja „Lalki” Bolesława Prusa*. Badania statystyczne, Wrocław etc.
- Smólkowa, T. 1976. *Nowe słownictwo polskie*. Badania rzeczowników, Wrocław etc.
- Smólkowa, T. 2009. Słownik neologizmów, [w:] „*Język Polski*” 2009, z. 4-5, s. 263-269
- Smólkowa, T. (red.) 1998. *Nowe słownictwo polskie*. Materiały z prasy lat 1985-1992. Cz. I: A-O, Kraków
- Smólkowa, T. (red.) 1999. *Nowe słownictwo polskie*. Materiały z prasy lat 1985-1992. Cz. II: P-Ż, Kraków
- Smólkowa, T. (red.) 2004. *Nowe słownictwo polskie*. Materiały z prasy lat 1993-2000. Cz. I: A-H, Kraków
- Smólkowa, T. (red.) 2004a. *Nowe słownictwo polskie*. Materiały z prasy lat 1993-2000. Cz. II: I-O, Kraków
- Smólkowa, T. (red.) 2005. *Nowe słownictwo polskie*. Materiały z prasy lat 1993-2000. Cz. III: P-Ś, Kraków
- Smólkowa, T. (red.) 2006. *Nowe słownictwo polskie*. Materiały z prasy lat 1993-2000. Cz. IV: T-Ż. Supplement do części I-III, Kraków
- Smólkowa, T., Tekiel, D. 1977. *Nowe słownictwo polskie*. Przymiotniki i przysłówki, Wrocław etc.

- Tekiel, D. (red.) 1988. Nowe słownictwo polskie. Materiały z prasy lat 1972-1981. Cz. I, A-O, Wrocław etc.
- Tekiel, D. (red.) 1989. Nowe słownictwo polskie. Materiały z prasy lat 1972-1981. Cz. II, P-Z, Wrocław etc.
- Wawrzyńczyk, J. 1987. W sprawie materiałów do tezaurusa polszczyzny dwudziestowiecznej, Łódź
- Wawrzyńczyk, J. 1989. Glosy do rejestrów współczesnego słownictwa polskiego, Toruń
- Wawrzyńczyk, J. 1993. Uwagi o rejestracji neologizmów polszczyzny dwudziestowiecznej, [w:] W. Lubaś, F. Sowa (red.), Wokół słownika współczesnego języka polskiego. III. Zakres selekcji i informacji, Kraków 1993, s. 33-40
- Wawrzyńczyk, J. 1999. Nowe słownictwo polskie. Fikcje i fakty, Warszawa
- Wawrzyńczyk, J. 2008. Z leksykografii chronologizacyjnej. I. Polskie przymiotniki, Warszawa
- Wawrzyńczyk, J. 2009. W poszukiwaniu nowego słownictwa polskiego. Materiały z prasy lat 1932-1933, Łódź
- Wawrzyńczyk, J. 2010. Z leksykografii chronologizacyjnej. II. Polskie czasowniki, Warszawa-Łódź
- WE PWN 2001-2006. Wielka encyklopedia PWN. T. 1-31, Warszawa
- Wierzchoń, P. 2005. Z cudzysłowów do poczekalni leksykograficznej. II, Warszawa
- Wierzchoń, P. 2008. ANTI, Poznań
- Wierzchoń, P. 2008a. Fotodokumentacja, chronologizacja, emendacja. Teoria i praktyka weryfikacji materiału leksykalnego w badaniach lingwistycznych, Poznań
- Wierzchoń, P. 2008b. Jaskółki przejawów internacjonalizacji w słowotwórstwie współczesnej polszczyzny w materiałach z lat 1894-1984. Tylko sto przykładów, Łask
- Wierzchoń, P. 2008c. KOTUŚ. „Verba polona abscondita...” (w fotodokumentacji). Szkic lingwochronologizacyjny. Centuria pierwsza, Poznań
- Wierzchoń, P. 2009. Dlaczego fotodokumentacja? Dlaczego chronologizacja? Dlaczego emendacja? Instalacja gazowa, parking podziemny i „odległość niezerowa”, Poznań
- Wierzchoń, P. 2009a. Jak prawdy fotodokumentacyjnie szukano i co znaleziono (w materiałach prasowych okresu 1839-1939), [w:] W. Mańczak, J. Wawrzyńczyk (red.), Prawda–prawdy–mity–fałsze w językoznawstwie, Warszawa 2009, s. 143-200
- Wierzchoń, P. 2009b. 444 przysłowki z tekstów okresu 1900–1939 nieobecne w *Słowniku języka polskiego* pod red. W. Doroszewskiego. Fotosuplement (etiuda letnia), [w:] J. Wawrzyńczyk (red.), *Czterdzieści lat minęło... nad „Słownikiem Doroszewskiego”*, Warszawa 2009, s. 69-254

SPIS TREŚCI

Przedmowa	3
Wybór leksemów	7
Bibliografia	13

